

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์

“หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง”

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์

“หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”

โดย สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง

สงวนลิขสิทธิ์

จัดทำโดย :

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง

(กลุ่มพัฒนางานคดีปกครอง)

อาคารศาลปกครอง เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 0 2141 1111 สายด่วน 1355

โทรสาร 0 2143 9821

<https://www.admincourt.go.th>

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์

“หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง”

องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

การเรียกคืนบำเหน็จบำนาญที่รับไประหว่างถูกดำเนินการทางวินัย

การนับอายุและวุฒิลำเนาของผู้มีสิทธิเข้าซื้อที่ดินถาวรผู้ใหญ่บ้าน

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ

การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน กรณีถูกเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่นกระทำละเมิด

การตรวจตราความปลอดภัยการใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ความรับผิดชอบ

การเบิกจ่ายเงินในโครงการที่ไม่อาจใช้งบประมาณของทางราชการได้

การแจ้งสงวนสิทธิเรียกค่าปรับ กรณีผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้า

การขอใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักอย่างถูกต้อง

การขอข้อมูลการรักษาพยาบาลของบุตรที่เสียชีวิต

สำนักงานศาลปกครอง โดยสำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง (สำนักวิจัยและวิชาการเดิม) ได้จัดทำบทความทางวิชาการ (สั้น) ในรูปแบบอุทธรณ์จากคดีปกครอง ซึ่งได้ศึกษาจากคำพิพากษา/คำสั่งของศาลปกครองสูงสุดที่วางหลักกฎหมายปกครอง และบรรทัดฐานหรือแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี ตลอดจนการใช้สิทธิฟ้องคดีอย่างถูกต้อง โดยได้เรียบเรียงเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจและสามารถศึกษาทำความเข้าใจได้ง่าย เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไปให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐผ่านทางสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ที่ให้ความอนุเคราะห์พื้นที่ สำนักงานศาลปกครองต้องขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ซึ่งนอกจากการเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบที่กล่าวไปแล้ว ยังได้ดำเนินการคัดเลือกบทความที่น่าสนใจมาสรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดีในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ที่มีสีสันสวยงามสาระสำคัญของเรื่องมีความสั้น กระชับ ชัดเจน โดยมุ่งเน้นคดีปกครองที่เป็นการวางหลักกฎหมายปกครองหรือแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดีแก่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งได้ดำเนินการเผยแพร่ผ่านช่องทางการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครองเห็นว่า การเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนทั่วไปด้วย จึงเห็นสมควรนำมารวบรวมเป็นรูปเล่มในชื่อรวมเล่มอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง” ซึ่งได้สรุปสาระสำคัญที่เป็นหลักปฏิบัติราชการที่ดีกำกับไว้ก่อนที่จะไปศึกษาเนื้อหาในอินโฟกราฟิกส์แต่ละเรื่องพร้อมกันนี้ ยังได้จัดทำ QR Code และลิงก์เชื่อมโยงไปยังบทความฉบับเต็ม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนประชาชนผู้สนใจในการศึกษาทำความเข้าใจด้วย

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิชาการฉบับนี้ จะมีส่วนในการเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง และเป็นแนวทางการปฏิบัติราชการที่ดี รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการกฎหมายและประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไปด้วย

(นางสมฤดี ชาญสุริ)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

30 กันยายน 2565

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง	หน้า
การบริหารงานบุคคลและวินัย		
1.	การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนสอบสัมภาษณ์ (ภาค ค)	1
2.	องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย	6
3.	การรับฟังคู่กรณีก่อนออกคำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา	10
สิทธิประโยชน์และสวัสดิการ		
4.	การจ่ายเงินเดือนข้าราชการอย่างถูกต้อง	15
5.	การเรียกคืนบำเหน็จบำนาญที่รับไประหว่างถูกดำเนินการทางวินัย	19
การพ้นจากตำแหน่ง		
6.	การนับอายุและภูมิลำเนาของผู้มีสิทธิเข้าซื้อถดถอนผู้ใหญบ้าน	23
7.	การเข้าซื้อถดถอนผู้ใหญบ้าน กรณีลายมือชื่อไม่เหมือนกัน	28
8.	ผู้ใหญบ้านพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุบกพร่องในหน้าที่ และประพฤติตนไม่เหมาะสม	32
9.	การให้พ้นจากตำแหน่ง กรณีรู้เห็นกับภรรยาให้คนอื่นมาทำสัญญา กับ อบต.	36
10.	การให้พ้นจากตำแหน่ง กรณีจ้างบุตรชัรบรถแบคโฮให้ อบต.	40
11.	การสั่งให้กรรมการสหกรณ์ซึ่งได้ลาออกไปแล้ว พ้นจากตำแหน่ง	45
ละเมิดและความรับผิดชอบอื่น		
12.	ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด	50
13.	การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ ผู้ทำละเมิด	54
14.	การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน กรณีถูกเจ้าหน้าที่หน่วยงานอื่น กระทำละเมิด	58
15.	การเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดซึ่งถึงแก่ความตายชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	62
16.	ความรับผิดชอบของหน่วยงานและผู้ขับขี่ กรณีกิ่งไม้หักทับรถในที่ห้ามจอด	66
17.	การตรวจตราความปลอดภัยการใช้ไฟฟ้าที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบ	70
18.	การสร้างถนนเกินแนวเขตที่ดินที่ราษฎรอุทิศให้เป็นทางสาธารณะ	74
19.	การทำพินัยกรรมแบบเอกสารฝ่ายเมืองไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด	78
20.	การพิจารณากำหนดค่าทดแทนการเวนคืนที่ดินซึ่งมีทำเลต่างกัน	82

เรื่องที่	ชื่อเรื่อง	หน้า
<u>จัดซื้อจัดจ้างและสัญญาทางปกครอง.</u>		
21.	การเบิกจ่ายเงินในโครงการที่ไม่อาจใช้งบประมาณของทางราชการได้	86
22.	การจัดซื้อที่ดินซึ่งคาดเห็นได้ว่าจะมีผลกระทบต่อประโยชน์ราชการ	90
23.	การแจ้งสงวนสิทธิเรียกค่าปรับ กรณีผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้า	94
24.	การตรวจรับหนังสือเรียนไม่เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการซื้อ	98
25.	ระยะเวลาในการตรวจรับงานจ้างของราชการส่วนท้องถิ่น	103
<u>อาคารและการประกอบกิจการ</u>		
26.	การอุทธรณ์คำสั่งให้รื้อถอนอาคารตามประกาศของคณะปฏิวัติ	108
27.	การขอใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักอย่างถูกต้อง	113
<u>องค์กรวิชาชีพ</u>		
28.	การโฆษณาที่โอ้อวดสรรพคุณของอาหารเสริมและยาเกินจริง	117
29.	เภสัชกรไม่อยู่ประจำร้านยาตลอดเวลาที่เปิดทำการ	121
<u>ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</u>		
30.	การขอข้อมูลการรักษาพยาบาลของบุตรที่เสียชีวิต	125

<https://forms.gle/67UHQmbengr6nCx19>

ขอความกรุณาตอบแบบสำรวจ
ความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือรวมเล่มอินโฟกราฟิกส์
“หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง”

เรื่องที่ 1

สรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง

เกี่ยวกับ ...

การกำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนนสอบสัมภาษณ์ (ภาค ค)

1. ในการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง (สอบสัมภาษณ์) จะต้องกำหนด “กรอบการใช้ดุลพินิจ” ของคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน เช่น (1) รายละเอียดการให้คะแนน สัดส่วนการให้คะแนน ช่วงการให้คะแนนขั้นต่ำและขั้นสูงในแต่ละองค์ประกอบ เพื่อเป็นมาตรฐานให้คณะกรรมการใช้ในการให้คะแนนผู้สอบแข่งขันอย่างเป็นธรรม (2) ระยะเวลาที่ใช้ในการสอบสัมภาษณ์ และคำถามที่ใช้ในการสอบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะสามารถบ่งชี้ถึงความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านพฤติกรรม ความรู้ความสามารถหรือด้านอื่น ๆ ตามที่ประกาศกำหนดไว้ (3) ข้อเท็จจริงหรือเหตุผลที่ใช้ในการพิจารณาให้คะแนนผู้สอบแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีที่คะแนนมีความแตกต่างจากผู้สอบแข่งขันรายอื่นอย่างมาก ต้องมีข้อเท็จจริงและเหตุผลที่รับฟังได้ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

2. การไม่กำหนดหลักเกณฑ์และกรอบการให้คะแนนสอบสัมภาษณ์ ผู้เข้าสอบแข่งขันดังกล่าวเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในขณะที่มีคณะกรรมการสอบหลายชุด ทำให้เกิดการใช้ดุลพินิจในการให้คะแนนอย่างอิสระ จึงเป็นกรณีไม่มีเหตุผลรองรับการใช้ดุลพินิจได้อย่างชัดเจน อันมีลักษณะเป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ และไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้การสอบแข่งขันไม่เป็นธรรมและอาจไม่ได้ผู้ที่มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งอย่างแท้จริง

3. ในการคิดคำนวณคะแนนรวมภาค ข และภาค ค เมื่อประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การคิดคะแนนไว้เช่นใด จะต้องปฏิบัติตามที่ได้ประกาศไว้ โดยไม่อาจใช้วิธีคิดคำนวณเป็นอย่างอื่นได้

หลักปฏิบัติราชการที่ดี ที่นี้! มีคำตอบ

หลักเกณฑ์การสอบคัดเลือก บุคคลเข้ารับราชการ

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

โดยทั่วไปในการสอบแข่งขัน ... จะมีการทดสอบโดยแบ่งออกเป็น

1. การสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถทั่วไป (ภาค ก.)
2. การสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข.)
3. การสอบเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่ง (ภาค ค.)

สำหรับการสอบเพื่อวัดความเหมาะสมกับตำแหน่ง (ภาค ค.) หรือที่เรียกว่า "การสอบสัมภาษณ์" หน่วยงานของรัฐจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์การสอบและการให้คะแนนไว้อย่างชัดเจน เช่น การกำหนดให้คะแนนโดยแบ่งออกเป็นด้าน

- (1) บุคลิกภาพ
- (2) ทักษะและแรงจูงใจ
- (3) ความรู้ความสามารถ

และจะต้องกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละองค์ประกอบไว้ด้วยว่า ควรมีสัดส่วนและช่วงการให้คะแนนขั้นสูงขั้นต่ำเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้คณะกรรมการใช้ดุลพินิจโดยไม่เป็นธรรมหรือตามอำเภอใจ

หน้า
1

ศึกษาเอกสารจากคดีปกครอง คะแนน "สอบสัมภาษณ์" เข้าสู่อำนาจ ... ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน !

ข้อเท็จจริงในคดี

- ประกาศรับสมัครสอบเข้ารับราชการเป็นพนักงานเทศบาล กำหนดให้มีการทดสอบ 2 ภาค คือ ภาค ข. 200 คะแนน และภาค ค. 100 คะแนน
- หน่วยงานของรัฐไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้คะแนน ภาค ค. ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นมาตรฐานให้คณะกรรมการสอบใช้ในการให้คะแนนผู้เข้าสอบ
- หลักเกณฑ์การสอบแข่งขันกำหนดให้ใช้คะแนนรวม ซึ่งหมายถึงคะแนนที่แท้จริง มิใช่หมายถึงอัตราร้อยละของคะแนนที่แท้จริง แต่คณะกรรมการสอบได้แปลงคะแนนสอบภาค ข. เป็นอัตราร้อยละ แล้วจึงนำไปรวมกับภาค ค.
- ผู้ฟ้องคดีสอบภาค ข. ได้คะแนนสูงกว่าผู้สมัครสอบทุกคน คือ 162 คะแนน แต่การสอบ ภาค ค. ผู้ฟ้องคดีได้คะแนนเพียง 70 คะแนน ซึ่งแตกต่างจากผู้สอบแข่งขันที่ได้ขึ้นบัญชีในลำดับที่ 1 และลำดับที่ 2 ซึ่งได้คะแนน 92 คะแนน ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง

หน้า
2

<https://shorturl.asia/TSyDI>

คลิกหรือสแกนเพื่ออ่านอุทธรณ์คดีปกครอง

ช่องทางการติดต่อ
ของสำนักงานศาลปกครอง

สายด่วนศาลปกครอง: 1355

www.admncourt.go.th

Facebook: <http://bit.ly/38A6aPq>

Line OA: <https://lin.ee/4KbchEO>

Instagram: <http://bit.ly/37xJduV>

Twitter: <https://bit.ly/3deXHIZ>

YouTube: <http://bit.ly/2V0iogv>

Google podcast: <https://bit.ly/3QFHytT>

ปรึกษาคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3RzBAvO>

ยื่นฟ้องคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3By2Wgl>

รวมเล่นอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”

เรื่องที่ 2

สรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง

เกี่ยวกับ ...

องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย

1. การกำหนดองค์ประกอบและจำนวนคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไว้ ถือเป็นสาระสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อความเป็นธรรมในการพิจารณาทางปกครอง อันเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่คู่กรณี ดังนั้น ในการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยจึงต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการแต่ละคนให้ชัดเจน และมีจำนวนครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กำหนด

2. ในกรณีที่คำสั่งแต่งตั้งกำหนดหน้าที่ให้เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยไม่ได้กำหนดให้เป็นกรรมการสอบสวนด้วย ย่อมทำให้ผู้นั้นไม่มีอำนาจในการทำหน้าที่สอบสวนผู้ถูกกล่าวหาได้

3. การที่ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวน กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จำนวน 3 คน แต่หน่วยงานได้แต่งตั้งกรรมการสอบสวน จำนวน 2 คน ส่วนอีก 1 คน ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเพียงผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการชุดดังกล่าว ทำให้องค์ประกอบของคณะกรรมการสอบสวนไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด มีผลให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป โดยถือว่ากระบวนการสอบสวนทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันส่งผลให้คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วย

หลักปฏิบัติราชการที่ดี ที่นี้! มีคำตอบ

การใช้อำนาจออกคำสั่งทางปกครองของ "คณะกรรมการ"

คำสั่งทางปกครอง
ต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่
ที่มีอำนาจหน้าที่... ครับ

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง
กลุ่มพัฒนางานคดีปกครอง

การใช้อำนาจออกคำสั่งทางปกครองของ "คณะกรรมการ"

- ① ต้องมีองค์ประกอบครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด
- ② ต้องกระทำโดยที่ประชุม (นัดประชุม ต้องชอบด้วยกฎหมาย (ม. 80 ว. 2))
- ③ ครบองค์ประชุมและมีอยู่ตลอดเวลาการประชุม (ม. 79 ว.1)
- ④ การลงมติ ต้องมีคะแนนเสียงครบจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด (ม. 82 ว. 1)

กฎหมาย : กำหนดจำนวน
อย่างน้อยสามคน

ตัวอย่าง

หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัย
อย่างร้ายแรงเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย

- (1) นาย ก. ประธานกรรมการ
- (2) นาย ข. กรรมการและเลขานุการ
- (3) นาย ค. ผู้ช่วยเลขานุการ

กฎหมายกลาง

พระราชบัญญัติ
วิธีปฏิบัติราชการ
ทางปกครอง
พ.ศ. 2539

หน้า 1

อุทธรณ์จากคดีปกครอง เรื่อง องค์ประกอบกรรมการไม่ครบ ส่งผลให้คำสั่งลงโทษไม่ชอบ !

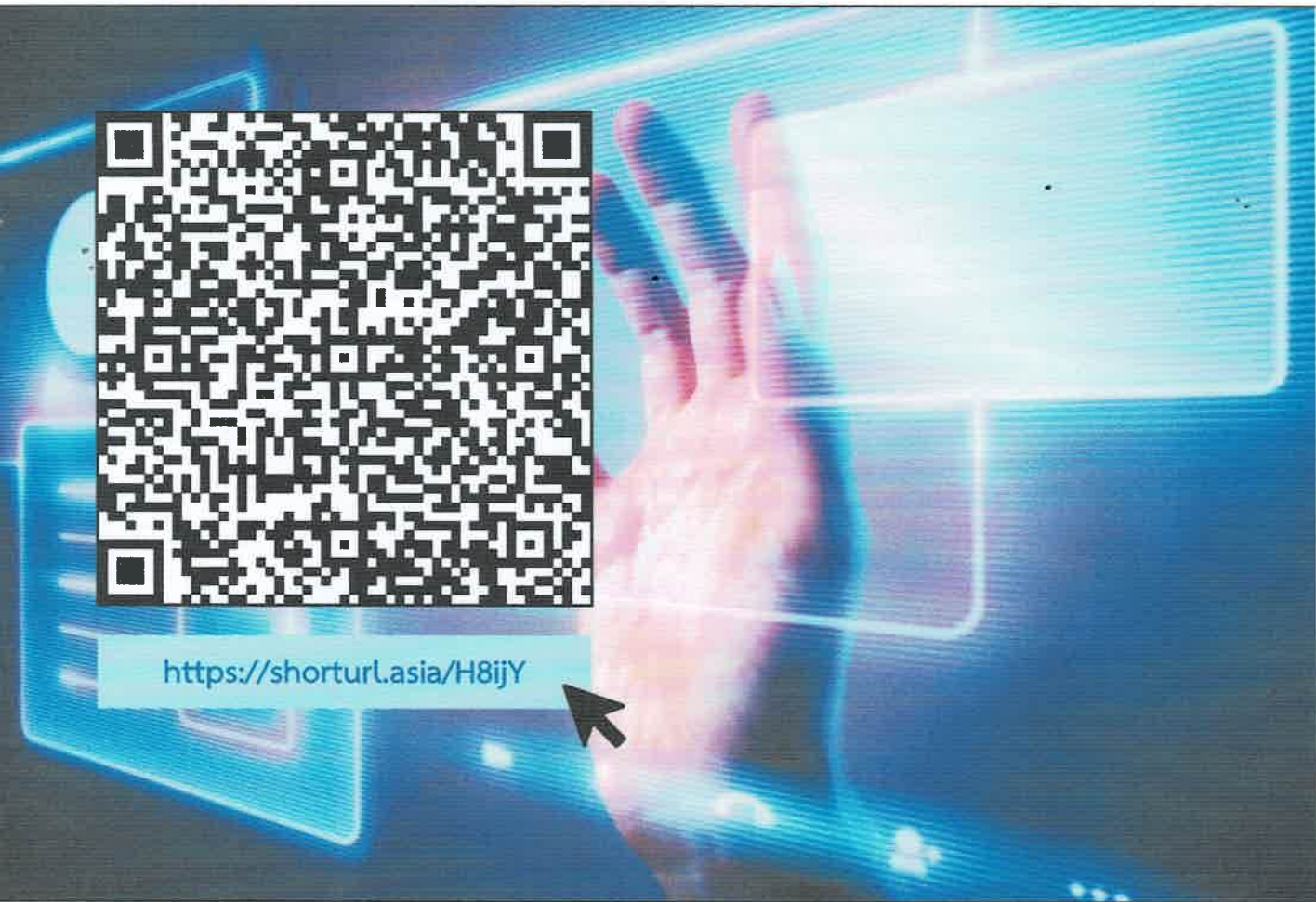
การแต่งตั้งข้าราชการไม่ว่าจะให้มีหน้าที่เป็นเลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ โดยมิได้
ระบุให้เป็นกรรมการสอบสวนด้วย ย่อมทำให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นเลขานุการหรือ
ผู้ช่วยเลขานุการไม่มีอำนาจหน้าที่ในอันที่จะทำการสอบสวนได้
กรณีตัวอย่าง...ถือว่าไม่ครบตามองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด
อันเป็นสาระสำคัญเพื่อเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา
ส่งผลให้คำสั่งไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด
ที่ อ. 764/2558

หน้า 2

คลิกหรือสแกนเพื่ออ่านอุทธรณ์คดีปกครอง

ช่องทางการติดต่อ
ของสำนักงานศาลปกครอง

- สายด่วนศาลปกครอง: 1355
- www.admncourt.go.th
- Facebook: <http://bit.ly/38A6aPq>
- Line OA: <https://lin.ee/4KbchEO>
- Instagram: <http://bit.ly/37xJduV>
- Twitter: <https://bit.ly/3deXHIZ>
- YouTube: <http://bit.ly/2V0iogv>
- Google podcast: <https://bit.ly/3QFHytT>
- ปรึกษาคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3RzBAvO>
- ยื่นฟ้องคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3By2Wgl>

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”

เรื่องที่ 3

สรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง
เกี่ยวกับ ...
การรับฟังคู่กรณีก่อนออกคำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา

1. คำสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง เนื่องจากผลของคำสั่งกระทบสิทธิของผู้รับคำสั่ง ดังนั้น การออกคำสั่งดังกล่าว จึงต้องอยู่ภายใต้หลักการให้โอกาสคู่กรณีได้โต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน ก่อนออกคำสั่งตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ประกันความเป็นธรรมให้แก่คู่กรณี อันมีผลต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครอง
2. เมื่อคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยไม่ได้ให้โอกาสนักศึกษา ที่ถูกลงโทษให้ออกจากการเป็นนักศึกษาได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน คำสั่งลงโทษดังกล่าว จึงเป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย
3. การให้โอกาสดังกล่าวแก่ผู้รับคำสั่งหรือคู่กรณีจะต้องดำเนินการ แจ้งอย่างเป็นทางการและมีความชัดเจน โดยจะต้องระบุข้อกล่าวหาและแจ้ง พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้คู่กรณีได้รับทราบ เพื่อจะได้ใช้สิทธิ ในการชี้แจงแสดงพยานหลักฐาน การเรียกคู่กรณีมาให้ถ้อยคำหรือพุดคุย ในลักษณะเป็นการให้ข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ถือว่าเป็น การให้โอกาสคู่กรณีได้รับทราบข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐาน เพื่อปกป้องสิทธิของตนตามที่กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองกำหนดไว้

หลักปฏิบัติราชการที่ดี ที่นี้! มีคำตอบ

การรับฟังคู่กรณีตามกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง
กลุ่มพัฒนางานคดีปกครอง

หลัก : ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539)

ข้อยกเว้น : เจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องให้โอกาสแก่คู่กรณี ในกรณีดังต่อไปนี้ (มาตรา 30 วรรคสอง)

- (1) มีความจำเป็นเร่งด่วนหากปล่อยให้นิ่งช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ
- (2) จะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎหมายกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป
- (3) เป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง
- (4) โดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้
- (5) เป็นมาตรการบังคับทางปกครอง
- (6) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาส ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 30 วรรคสาม)

หน้า 1

อุทธรณ์จากคดีปกครอง เรื่อง ลงโทษนักเรียนกะเลาะวิวาท ...
ข้ามขั้นตอนการให้โอกาสชี้แจงไม่ได้ !!

ข้อเท็จจริงในคดี

- อธิการบดีมีคำสั่งลงโทษให้นักศึกษา 8 คน พ้นสภาพการเป็นนักศึกษา จากเหตุทะเลาะวิวาทกับนักศึกษาคนอื่น
- นักศึกษาที่ถูกลงโทษเห็นว่า ไม่มีการสอบสวนถึงสาเหตุ ไม่ให้โอกาสชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหา และมีบางคนที่เข้าไปประจันเหตุก็ถูกลงโทษด้วย
- นักศึกษาได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งเพื่อขอลดหย่อนโทษ แต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีมติยืน

หน้า 2

ประเด็นแรก : ก่อนออกคำสั่งลงโทษได้ให้โอกาสนักศึกษาชี้แจง
โต้แย้งแสดงพยานหลักฐานตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง
แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า

- ไม่ปรากฏหลักฐานหรือหนังสือที่คณะกรรมการสอบสวนวินัยฯ ได้แจ้งข้อกล่าวหาว่านักศึกษาทั้ง 8 คน ได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดวินัยนักศึกษาในกรณีใด
- ไม่ได้แจ้งพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และให้โอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา มีเพียงข้อกล่าวอ้างว่าคณะกรรมการสอบสวนวินัยฯ ได้มีหนังสือเรียกให้นักศึกษามาพบแล้ว แต่ไม่มา ซึ่งก็ไม่ปรากฏหลักฐานตามที่กล่าวอ้าง
- ส่วนที่อ้างว่าได้เรียกนักศึกษามาให้ถ้อยคำโดยการพูดคุยแล้วนั้น มีลักษณะเป็นเพียงการเรียกมาให้ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น เพราะไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหาให้นักศึกษาทราบ อันเป็นวิธีการที่กฎหมายบังคับให้ต้องกระทำ และเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของความชอบด้วยกฎหมายในการออกคำสั่งทางปกครอง **จึงถือว่ายังไม่ได้ให้โอกาสนักศึกษาทั้ง 8 คน ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง** ดังกล่าว

หน้า 3

ประเด็นที่สอง : กรณีดังกล่าวเข้าข้อยกเว้นที่ไม่ต้องให้โอกาส
คู่กรณีหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า

มิใช่กรณีที่โดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวเองว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ เนื่องจากนักศึกษา 7 คน กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 และอีก 1 คน กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นระยะเวลาเพียงพอที่จะให้โอกาสดังกล่าวได้ และมีกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนอันจะเข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 30 วรรคสองและวรรคสาม

ดังนั้น คำสั่งพิพากษาจึง **ไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง** และเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 150/2563

หน้า 4

คลิกหรือสแกนเพื่ออ่านอุทธรณ์คดีปกครอง

ช่องทางการติดต่อ
ของสำนักงานศาลปกครอง

- สายด่วนศาลปกครอง: 1355
- www.admincourt.go.th
- Facebook: <http://bit.ly/38A6aPq>
- Line OA: <https://lin.ee/4KbchEO>
- Instagram: <http://bit.ly/37xJduV>
- Twitter: <https://bit.ly/3deXHIZ>
- YouTube: <http://bit.ly/2V0iogv>
- Google podcast: <https://bit.ly/3QFHyT>
- บริการคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3RzBAvO>
- ยื่นฟ้องคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3By2Wgl>

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”

เรื่องที่ 4

สรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง

เกี่ยวกับ ...

การจ่ายเงินเดือนข้าราชการอย่างถูกต้อง

1. มาตรา 20 แห่งพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้จ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำเดือนในวันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือน 3 วันทำการ สำหรับกรณีที่ต้องเบิกเงินจากธนาคาร ให้จ่ายในวันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของธนาคารในเดือนนั้น 3 วันทำการ ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางจะกำหนดวันจ่ายเป็นอย่างอื่นก็ได้

2. กรณีที่มีกฎหมายกำหนดวันจ่ายเงินเดือนไว้อย่างชัดเจน เป็นการแน่นอนตายตัวทุกเดือน ย่อมไม่อาจยืดหยุ่นได้ โดยหน่วยงานของรัฐจะต้องเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สามารถจ่ายเงินเดือนได้ทันตามกำหนดเวลา เมื่อการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวอยู่ในวิสัยที่ผู้มีหน้าที่สามารถกระทำได้ แต่กลับมิได้ดำเนินการ เป็นเหตุให้ผู้รับเงินเดือนได้รับความเสียหาย แม้จะล่าช้าเพียงวันเดียว ก็ถือเป็นการกระทำละเมิดที่ต้องชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง

หลักปฏิบัติราชการที่ดี ที่นี้! มีคำตอบ

การจ่ายเงินเดือนข้าราชการต้องตรงตามกำหนดเวลา

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 แห่งพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่น
ในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2535

“การจ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำเดือน ให้จ่ายในวันทำการก่อนวันทำการสุดท้ายของเดือน
สามวันทำการ สำหรับกรณีที่ต้องเบิกเงินจากธนาคาร ให้จ่ายในวันทำการก่อนวันทำการสุดท้าย
ของธนาคารในเดือนนั้นสามวันทำการ ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางจะกำหนดวันจ่ายเป็นอย่างอื่นก็ได้”

ศึกษาอุทธรณ์จากคดีปกครอง เรื่อง “จ่ายเงินเดือนล่าช้า แค่วันเดียว ... ต้องชดเชยค่าเสียหายหรือไม่ ?”

» ข้อเท็จจริง «

- อบจ. จ่ายเงินเดือนให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการล่าช้ากว่ากำหนดเดือนละ 1 วัน เป็นจำนวน 5 เดือน
- ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายจากการถูกธนาคารหักเงินจากบัญชีเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ ตามสัญญากู้และสัญญาค้ำประกันที่ทำไว้กับธนาคาร
- ผู้ฟ้องคดีฟ้องศาลปกครอง ขอให้ อบจ. ชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเงิน 50 บาท พร้อมดอกเบี้ย 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องคดี

หน้า 1

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาว่า

- กฎหมายกำหนดวันให้จ่ายเงินเดือนเป็นการแน่นอนตายตัวทุกเดือน ไม่มีลักษณะยืดหยุ่น หน่วยงานจึงต้องเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจ่ายเงินเดือนให้ทันเวลา ซึ่งอยู่ในวิสัยที่สามารถกระทำได้แต่ไม่ได้กระทำ ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร และเป็นความเสียหายโดยตรงที่ทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียประโยชน์ ต้องรับภาระดอกเบี้ยเพิ่มเป็นเงิน 54.12 บาท จึงเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี
- เมื่อผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ชดเชยเงิน 50 บาท และศาลไม่อาจพิพากษาเกินคำขอได้ จึงพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีได้รับชดเชยเงินเป็นจำนวน 50 บาท

(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 406/2563)

หน้า 2

คลิกหรือสแกนเพื่ออ่านอุทธรณ์คดีปกครอง

ช่องทางการติดต่อ
ของสำนักงานศาลปกครอง

- สายด่วนศาลปกครอง: 1355
- www.admincourt.go.th
- Facebook: <http://bit.ly/38A6aPq>
- Line OA: <https://lin.ee/4KbchEO>
- Instagram: <http://bit.ly/37xJduV>
- Twitter: <https://bit.ly/3deXHIZ>
- YouTube: <http://bit.ly/2V0iogv>
- Google podcast: <https://bit.ly/3QFHyT>
- บริการคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3RzBAvO>
- ยื่นฟ้องคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3By2Wgl>

รวมเล่นอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”

เรื่องที่ 5

สรุปหลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทาหรณ์คดีปกครอง

เกี่ยวกับ ...

การเรียกคืนบำเหน็จบำนาญที่รับไประหว่างถูกดำเนินการทางวินัย

1. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเกษียณอายุราชการโดยรับบำเหน็จบำนาญตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ไปแล้ว ก่อนที่หน่วยงานต้นสังกัดจะมีคำสั่งไล่ออกจากราชการ ย่อมทราบข้อเท็จจริงอยู่แล้วว่าตนมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางวินัยตั้งแต่ก่อนออกจากราชการ และอาจเป็นเหตุให้ตนตกเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ของทางราชการ จึงถือว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่ในขณะนั้น ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวคืนเงิน อันมีลักษณะเป็นลามิควรได้เต็มจำนวนตามมาตรา 406 ประกอบกับมาตรา 412 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2. การได้รับการล้างมลทินมีผลเป็นเพียงการลบล้างประวัติการถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือการถูกลงทัณฑ์เพราะกระทำผิดวินัยเท่านั้น โดยให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์มาก่อน แต่ไม่มีผลลบล้างการกระทำความผิดที่ได้เคยกระทำไปแล้ว กล่าวคือ ไม่มีผลต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษทางวินัย รวมทั้ง ไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินหรือสิทธิประโยชน์ใด ๆ ในช่วงเวลาที่ได้รับการล้างมลทินนั้นด้วย

หลักปฏิบัติราชการที่ดี ที่นี้! มีคำตอบ

หน่วยงานมีคำสั่งไล่ออกโดยให้มีผลย้อนหลังไปถึงวันที่
เกษียณอายุ จะต้องคืนเงินบำนาญ เงินช่วยค่าครองชีพ
ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (เงิน ช.ค.บ.) และเงินบำเหน็จดำรงชีพ
ที่ได้รับไปแล้วหรือไม่ ?

สำนักส่งเสริมงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง
กลุ่มพัฒนางานคดีปกครอง

การเกษียณอายุราชการของข้าราชการ

ข้าราชการซึ่งมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แล้วเป็นอันพ้นจากราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ
ที่ผู้นั้นมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ (มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. 2494)

สิทธิประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากเกษียณอายุราชการ

- เงินบำเหน็จบำนาญ สำหรับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.)
- เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (เงิน ช.ค.บ.)
- บำเหน็จค่าประกัน (มีสิทธิกู้เงินบำเหน็จค่าประกัน)
- เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร
- เงินบำเหน็จบำนาญ และเงินจาก กบข. สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิก (กบข.)
- บำเหน็จดำรงชีพ
- เงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล

หน้า 1

พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494
มาตรา 8 (1) กำหนดว่า ข้าราชการที่ถูกไล่ออกเพราะมีความผิด
ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญปกติ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 406 วรรคหนึ่ง บุคคลใดได้มาซึ่งทรัพย์สินใดเพราะการที่บุคคลอีกคนหนึ่งกระทำเพื่อชำระหนี้ก็ดี หรือได้มาด้วยประการอื่นก็ดี โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และเป็นทางให้บุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเสียเปรียบไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นจำต้องคืนทรัพย์สินให้แก่เขา อนึ่ง การรับสภาพหนี้สินว่ามีอยู่หรือหาไม่นั้น ท่านก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อชำระหนี้ด้วย

มาตรา 412 ถ้าทรัพย์สินซึ่งได้รับไว้เป็นลาภมิควรได้นั้นเป็นเงินจำนวนหนึ่ง ท่านว่าต้องคืนเต็มจำนวนนั้น เว้นแต่เมื่อบุคคลได้รับไว้โดยสุจริต จึงต้องคืนลาภมิควรได้เพียงส่วนที่ยังมีอยู่ในขณะเมื่อเรียกคืน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 139/2563

หน้า 2

รับเงินบำเหน็จบำนาญในขณะที่รู้ว่าตนยังอยู่ระหว่าง
การดำเนินการทางวินัย ต้องคืนเงินที่ได้รับไปแล้วหรือไม่ เพียงใด ?

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบข้อเท็จจริงว่าตนถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก่อนที่จะเกษียณอายุ และอาจเป็นเหตุให้ไม่มีสิทธิรับบำเหน็จบำนาญ ตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ของทางราชการถือว่าตนเป็นผู้ไม่สุจริตตั้งแต่ในขณะนั้น หน่วยงานจึงมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่คืนเงินที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิอันมีลักษณะเป็นลาภมิควรได้ตามมาตรา 406 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยต้องคืนเงินเต็มจำนวนตามมาตรา 412

แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน

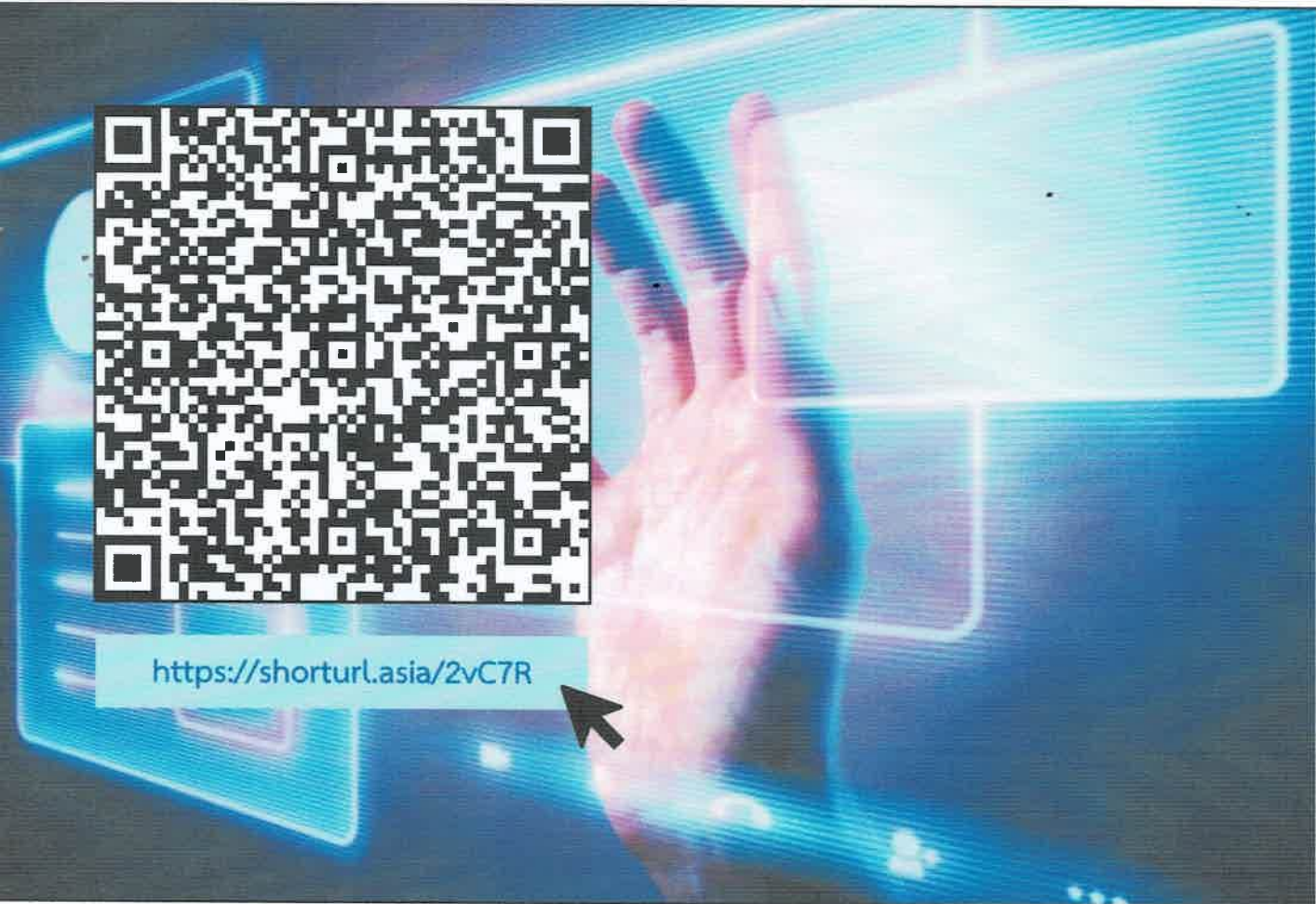
กรณีที่ได้รับการล้างมลทิน

ผล

- ➔ สบล้างประวัติการถูกลงโทษหรือลงทัณฑ์ทางวินัย
- ➔ ไม่มีผลลบล้างความผิดที่ได้กระทำไปแล้ว
- ➔ ไม่มีผลต่อความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษทางวินัย
- ➔ ไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องเงินหรือประโยชน์ใด ๆ ในช่วงเวลาที่ได้รับการล้างมลทิน

หน้า 3

คลิกหรือสแกนเพื่ออ่านอุทธรณ์คดีปกครอง

ช่องทางการติดต่อ
ของสำนักงานศาลปกครอง

- สายด่วนศาลปกครอง: 1355
- www.admincourt.go.th
- Facebook: <http://bit.ly/38A6aPq>
- Line OA: <https://lin.ee/4KbchEO>
- Instagram: <http://bit.ly/37xJduV>
- Twitter: <https://bit.ly/3deXHIZ>
- YouTube: <http://bit.ly/2V0iogv>
- Google podcast: <https://bit.ly/3QFHytT>
- บริการคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3RzBAvO>
- ยื่นฟ้องคดีปกครองออนไลน์: <https://bit.ly/3By2Wgl>

รวมเล่มอินโฟกราฟิกส์ “หลักปฏิบัติราชการที่ดี จากอุทธรณ์คดีปกครอง”